

Diabeetikoiden hoitomahdollisuuksia rajataan taas viranomaisten toimesta – Suomen diabeteksen hoidon tasoa heikennetään

Avoin kirje Lääkkeiden hintalautakunnan johtajalle ja puheenjohtajalle

Tyyppin 2 diabetes on vakava pitkäaikaissairaus, joka riittämättömästi hoidettuna lyhentää elinikää jopa 10–20 vuotta ja heikentää elämänlaatua. Elintapahoidon ohella tarvittavan lääkehoidon tulee aina olla yksilöllinen ja perustua yksilöllisesti laadittuun hoitosuunnitelmaan. Vuodesta 2007 Suomessa on ollut saatavilla uusi lääkeaineryhmä, suolistohormonin johdokset (GLP-1-johdos). Ne mahdollistavat monelle diabeetikolle hyvän sokeritasapainon ilman painon nousua. GLP-1-johdos vaikuttaa yleensä myös painoa alentavasti, mikä on ensiarvoisen tärkeää, koska useimmat tyyppin 2 diabeetikot kamppailevat painonsa kanssa.

Suomessa on tällä hetkellä saatavilla kaksi GLP-1 johdosta, eksenatidi (kauppanimi Byetta ja Bydureon) ja liraglutidi (kauppanimi Victoza). Nämä kaikki valmisteet ovat olleet rajoitetusti peruskorvattavia vaikeahoitoisen tyyppin 2 diabeteksen hoidossa. Hintalautakunta on hyväksynyt rajoitetun erityiskorvattavuuden (100%) Byetta ja Bydureon -valmisteille 1.4.2013 alkaen. Tätä korvattavuuspäätöstä pidämme erittäin myönteisenä, mutta korvauksen perusteena oleva painoindeksin (BMI) raja (35 kg/m²) jättää edelleen suuren joukon lääkevalmisteesta hyötyviä korvauksen ulkopuolelle. Victozan peruskorvaus sen sijaan on päättynyt 31.1.2013 ja sen uusintahakemukset on toistuvasti hylätty. Victoza on edelleen markkinoilla, mutta sen käyttömahdollisuus riippuu nyt potilaan taloudellisista mahdollisuuksista hankkia lääke täysin omalla kustannuksellaan.

GLP-1-johdosten välillä on eroja, jotka vaikuttavat yksilöllisesti lääkehoidon tehoon. Valmisteiden valinta tulisi voida tehdä yksilöllisen tarpeen ja hoidon tehon perusteella. Valmisteiden välillä on pieni hinnanero, mutta ne molemmat ovat kuitenkin hyvin kilpailukykyisiä vaihtoehtona olevan insuliinihoidon kanssa. Hintalautakunta on päätöksellään rajoittanut suomalaisten diabeetikoiden valinnanmahdollisuuksia.

Diabetesliiton Lääkärineuvosto pitää Victozan korvattavuuskäsittelyn pitkittymistä ja sen heikkoa tiedottamista potilaiden oikeusturvan kannalta erittäin ongelmallisena. Huolestuneet potilaat ovat ottaneet yhteyttä Diabetesliittoon ja hoitopaikkoihinsa. Osa heistä on saanut tiedon lääkkeen korvattavuuden loppumisesta vasta apteekissa. Potilaat ovat erittäin huolissaan omasta terveydestään ja mahdollisuuksistaan saada hyvää, heille sopivaa lääkärin määräämää hoitoa. Lisäksi Byetta -valmisteella on saatavuusongelmia, mikä myös suuresti vaikeuttaa potilaiden hoitoa.

Victoza -valmisteen käsittely tulee esille hintalautakunnassa 8.5.2013. Lääkevalmistetta maahantuovan yrityksen ja hintalautakunnan on löydettävä valmisteen hinnalle ja korvattavuudelle yhteisymmärrys, jotta potilaat voivat käyttää heille määrättyä ja sopivaa lääkitystä. Diabeetikoita hoitavina lääkäreinä toivomme, että meillä nyt ja jatkossa olisi mahdollisuus käyttää nykyaikaisia monipuolisia lääkevalmisteita potilaiden parhaaksi. Pelkäämme myös, että mahdollisuudet saada uusia lääkkeitä pieneen maahamme vähenee lyhytnäköisten ja epäselvien korvauspäätösten vuoksi.

Lääkärineuvosto toivoo, että tiedottamista hintalautakunnan päätöksistä ja niiden perusteista lisätään ja nopeutetaan. Hintalautakunnan päätösten läpinäkyvyyttä tulee lisätä.

Johan Eriksson
Professori, ylilääkäri
Helsingin yliopisto ja HUS
Suomen Diabetesliiton Lääkärineuvoston pj

Pirjo Ilanne-Parikka
LT, sisätautien erikoislääkäri, diabeteslääkäri
Ylilääkäri, Suomen Diabetesliitto

Päivi Kekäläinen
Endokrinologian ylilääkäri, diabeteslääkäri
Pohjois-Karjalan keskussairaala

Minna Koivikko
sisätautien ja endokrinologian erikoislääkäri
OYS

Päivi Miettinen
dosentti, klinikaylilääkäri
Lastenkliniikka, HYKS

Harri Niinikoski
Dosentti, osastonylilääkäri
TYKS lasten ja nuorten klinikka

Jussi Pihlajamäki
Professori ja ylilääkäri
Itä-Suomen yliopisto ja Kuopion yliopistollinen sairaala

Heikki Saha
dosentti, osastonylilääkäri
TAYS

Jouko Saramies
Akuutin tulosalueen johtaja
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden sairaala

Paula Summanen
Osastonylilääkäri
Silmäkliniikka
HUS/HYKS

Marja Vääräsmäki
Dosentti, erikoislääkäri
Synnytys- ja naistentautien klinikka, OYS

Laura Tuominen-Lozić
sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija, Lääkärineuvoston sihteeri
Suomen Diabetesliitto ry